

VIRKSOMHETSPLAN

Regional Kompetansetjeneste for epilepsi og autisme i Helse Sør-Øst
januar 2016 - desember 2017

Oslo universitetssykehus (OUS)- Spesialsykehuset for epilepsi - SSE

”Det er ingen som får en diagnose hvis ingen begynner å stille spørsmål, og spørsmål stilles på bakgrunn av observasjoner. Gode observasjoner krever kunnskap, kompetanse og ”våkne” fagpersoner. Utredning og diagnostisering skjer i spesialisthelsetjenesten, men noen må finne det nødvendig å henvise”

Psykolog Anne Margrethe Rostad, 2011

Innholdsfortegnelse:

1.0 INNLEDNING

- 1.1 Førende dokumenter
- 1.2 Mandat
- 1.3 Ressurser
- 1.4 Budsjet

2.0 VIRKSOMHETSPLAN

- 2.1 Organisering av Regional kompetansetjeneste for epilepsi og autisme, Helse Sør-Øst
- 2.2 Likeverdige helsetjenester, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere
- 2.3 Kompetansetjenestens kunnskaps- og kompetansenivå. Utøvelse av kunnskapsbasert praksis
- 2.4 Utvikle, implementere og evaluere faglige standarder. Utvikle tjenestetilbudet til og veilede tjenesteapparatet overfor særlig kompetansekrevende pasienter/grupper i regionen.
- 2.5 Fagutvikling og forskning

1.0 Innledning

Kompetansetjenesten har behov for en Virksomhetsplan som et målrettet arbeidsverktøy for tjenestens virksomhet og en operasjonalisert plan for å kunne svare på tildelt mandat fra Helse og omsorgsdepartementet. Virksomhetsplanen er ment som et arbeidsverktøy for kompetansetjenesten, men kan også brukes av våre interne og eksterne samarbeidspartnere i forhold til satsninger, samarbeid og fremdrift. Virksomhetsplanen utarbeides av Kompetansetjenestens leder, i samarbeid med avdelingssjef ved Spesialsykehuset for epilepsi- SSE, og det tverrfaglige autismeteamet ved sykehuset. Planen godkjennes av ledergruppen i Kompetansetjenesten. Den utarbeides for 2 år av gangen, men evalueres og revideres årlig.

Modell for suksessopptåelse

1.1 Førende dokumenter

Virksomhetsplanen bygger på følgende førende dokumenter:

- Veileder til Forskrift nr 1706 av 17.12.10 om godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- Mandat for regionale fagmiljøer for autisme fra 01.01.06, HOD
- Retningslinje for etablering, organisering og finansiering av regionale kompetansetjenester i Helse Sør-Øst, 20.12.2012
- Stillingsbeskrivelse for daglig leder, med ansvars- og funksjonsområde
- Helse Sør-Øst, Mål 2010
- Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015, HOD
- Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008-2011, HOD
- Samhandlingsreformen 2008-2009, Stortingsmelding 47, HOD
- Lov om pasientrettigheter (2004), Lov om helsepersonell (2001), Lov om spesialisthelsetjenesten (2000). Utgitt av SHD
- Nevroplan 2015, HOD
- Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator, Helsedir. 2015
- Plan for strategisk utvikling 2013-2020 Helse Sør-Øst,

1.2 Mandat

Retningslinje for etablering, organisering og finansiering av regionale kompetansetjenester i Helse Sør-Øst, 20.12.2012 inkluderer Regionalt Kompetansetjeneste for epilepsi og autisme.

Formålet med regionale kompetansetjenester er å styrke kvaliteten på tjenestene i regionen. Dette innebærer å levere tjenester så trygt og kostnadseffektivt som mulig gjennom oppbygging og spredning av kompetanse både innen spesialisthelsetjenesten og til kommunene. Virksomheten i de regionale kompetansetjenestene skal sikre brukermedvirkning.

De Regionale fagmiljøene (RFM) skal i samarbeid med NevSom som er Nasjonalt kompetansesenter for nevroutviklingsforstyrrelser og hypersomnier, (tidligere Autismeenheten), brukere og øvrig tjenesteapparat:

- Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten og der det er aktuelt også til kommunehelsetjenesten.
- Bidra i relevant undervisning.
- Bidra til forskning og etablering av forskernettverk.
- Initiering og drift av fagnettverk.
- Samarbeid med universitetene og høyskolene i regionen for å tilrettelegge for utdanningsløp innen kompetanseområdet ved behov.
- Utarbeide behandlingsforløp som omfatter hele regionen og bidra med evidensbasert kunnskap inn i relevante behandlingslinjer rundt flerområde- og regionale funksjoner.
- Bistå Helse Sør-Øst RHF med å utvikle styringsindikatorer, med hensyn til aktivitet, kvalitet og resultat/effekt av medisinsk behandling, rehabilitering og habilitering.

1.3 Ressurser

Kompetansetjenesten ved OUS, SSE, består av et tverrfaglig sammensatt "autismeteam" som innehar, mye kompetanse, lang erfaring og stort engasjement. Formalkompetanse er i tillegg til grunnutdanning videreutdanning i epilepsi, etterutdanning i autisme, veiledningskompetanse, noen er godkjente klinisk spesialister, flere har mastergrad. Leder er ansatt i 40 % stilling, og 1 sykepleier frikjøpt i 20 % stilling. Videre er 1 sykepleier midlertidig ansatt i 70 % stilling for å utarbeide en kunnskapsbasert retningslinje om epilepsi og fysisk aktivitet (ferdig i 2015). Hun arbeider nå i tillegg med nasjonal retningslinje for behandling av epilepsi. Alle frikjøpte deltar i kursing, opplæring og veiledning innenfor dobbeltdiagnosen epilepsi og autisme. For øvrig lønnes representantene i autismeteamet på sykehusets driftsmidler. Det tverrfaglige teamet består av:

- Iren K. Larsen, leder av regional kompetansetjeneste for epilepsi og autisme og vernepleier ved voksenenheten
- Turi Tarjem, sykepleier, voksenenheten
- Inger Ann Wenner, vernepleier voksenenheten
- Kari L. Hillesund, sykepleier, barneenheten
- Ingegjerd Alstad, psykiatrisk sykepleier, barneenheten
- Trude R. Olsen, overlege ved Nasjonalt kompetansesenter for sjeldne epilepsirelaterte diagnoser
- Ylva Østby, psykologspesialist
- Stina Maria Karlsen, spesialpedagog og leder i observasjonsbarnehagen
- Monica Ottesen, spesialpedagog, Solberg skole
- Torhild L. Olsen, spesialpedagog, Solberg skole

1.4 Budsjett

Tildelte midler:	1 100.000
Lønnsutgifter: Leder Iren K. Larsen i 40 % stilling, 1 sykepleiekoordinator i 20%, Kari L. Hillesund Prosjektleder Nann C. Ek Hauge 70%	983.660
Resterende til utreise kompetanseoverføring, undervisningsoppdrag, "frikjøp" ift fagarbeid, kurs, konferanser mm:	116.340

2.0 VIRKSOMHETSPLANEN

2.1 Organisering av regional kompetansetjeneste for epilepsi og autisme, Helse Sør- Øst

Mål	Tiltak	Ansvarlig/samarbeid	Tidsfrist
<p>En god organisering av kompetansetjenesten som gjør det mulig å oppfylle mandatet</p> <p>Faste og godt planlagte møter med relevante samarbeidspartnere</p> <p>Være oppdatert og delta i ulike pågående fagprosesser ved SSE</p>	Utarbeide budsjett for 2016	Grete Almåsbak	Jan 2016
	Møte med ledergruppa for kompetansetjenesten ved SSE	Iren Kari ref.	Sept. 2016
	Møte med referansegruppa (brukere og andre samarbeidspartnere)	Iren Kari ref.	Okt. 2016
	Møte med Fag- og forskningssykepleier ved SSE Pernille Varre ca 2 g. pr mnd.	Iren	Kontinuerlig
	Opprettholde deltagelse i hensiktsmessige nettverk innenfor Helse Sør-Øst, samt i de 3 andre helseregionene (viktige kontaktpersoner er ledere for de Regionale fagmiljøene)	Iren	Kontinuerlig
	Videreføre samarbeidet med NEVSOM og Britta Nilsson, «fra sak til sak»	Iren i samarbeid med Nevsom	Kontinuerlig
	Involvere og inkludere Norsk epilepsiforbund, NEF og Autismeforeningen i arbeid der det er naturlig, spes. gjennom deltagelse i referansegruppen	Iren i samarbeid med brukerorganisasjonene	Kontinuerlig
	Utarbeide en møteplan for 2016	Iren i samarbeid med Grete A.	Jan 2016

Dokumentere arbeidet i Kompetansetjenesten	Utvikle et pasientregister i Medinsight, med underark for pasienter med epilepsi og autisme	Grete A. og Iren Møte med T. Svendsen	2016 Febr. 2016
	Fortløpende dokumentasjon i.f.t. kompetanseoverføring og undervisning	Kari og Iren, Autismekontaktene i postene	Kontinuerlig
	Skrive årsrapport	Iren i samarbeid med Grete A.	Jan. 2016 og jan. 2017
	Rapportere årlig til helsedirektoratet. Nasjonale behandlingstjenester	Grete A.	Februar 2016

2.2 Likeverdige helsetjenester, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Mål	Tiltak	Ansvarlig/samarbeid	Tidsfrist
Økt kunnskap og forståelse rundt komorbiditeten epilepsi og autisme i Helse Sør-Øst og i de 3 andre helseregionene	Sørge for å spre brosjyren «Epilepsi og autisme» Holde den oppdatert til en hver tid	Iren og Kari i samarbeid med NEF	Kontinuerlig
	Spre informasjonsfolderen om Regional kompetansetjeneste for epilepsi og autisme , og oppdatere den ved behov	Kari og Iren	Kontinuerlig

	<p>Sikre spredning av fagrapporten Epilepsi og autisme, en utfordrende dobbeltdiagnose, både i papirversjon og som pdf. digitalt</p> <p>Påse at den til en hver tid er oppdatert mht. innhold/kunnskap, navn, adresse o.s.v. og ligger tilgjengelig på aktuelle nettsider</p>	Kari og Iren	Kontinuerlig
	<p>Videreutvikle og forbedre nettsidene http://www.oslo-universitetssykehus.no/omoss/avdelinger/epilepsi-og-autisme-regionalt-kompetansesenter/Sider/enhet.aspx</p>	Kari og Iren i samarbeid med Elisabeth Parr	Kontinuerlig
	<p>Publisere fagartikkel med erfaringer fra utreiseprosjektet, 2014-2015</p>	Vibeke Snarset og Iren i samarb. med Grete A. og Pernille V.	Vår /sommer 2016
	<p>Dagskurs ved SSE, tema: "Epilepsi og autisme", 1 gang i året, legges til våren</p> <p>LMS kurs for foreldre, andre pårørende og nærpersoner, 1 gang i året.</p>	<p>Iren i samarbeid med Undervisningsenheten og Ellen Kjendbakke SSE</p> <p>Kari og Iren i samarbeid med Hilde Karterud ved Lærings- og mestringssenteret</p>	<p>Planlagt til 10 mars 16</p> <p>1. og 2. febr. 2016</p>
	<p>Sende abstrakt til innlegg på relevante fagkonferanser</p>	Alle i autismeteamet i samarbeid med nærmeste	Kontinuerlig

		leder	
	Tilrettelegge undervisning/kompetanseoverføring på etterspørsel	Alle i autismeteamet	Kontinuerlig
Samarbeid med høgskolene	Undervise om komorbiditeten epilepsi og autisme på forespørsel fra de ulike høgskolene	Iren og andre aktuelle I samarbeid med Undervisningsenheten ved SSE og for eksempel Nasjonalt kompetansesenter for sjeldne epilepsirelaterte diagnoser	Kontinuerlig
	Kontakt med høgskolen gjennom Torunn Erichsen i referansegruppa. SSE har regelmessig sykepleierstudenter, og flere velger epilepsirelaterte temaer i bacheloroppgaven. Tilby veiledning dersom noen velger dobbeltdiagnosen for oppgaveskriving. Veilede/undervise om dobbeltdiagnosen under praksistid	Pernille V., Vibeke S., Post 2 og post C på barneavd. Iren og andre aktuelle	Kontinuerlig
Fokus på økt kompetanse om epilepsi og autisme for de som har den daglige omsorgen for brukerne	Fokus på økt kompetanse i boliger, samt opprettholdelse av kompetanse (stor turn-over)	Kari, Iren og de andre i tverrfaglig Autismeteam	Kontinuerlig
	Dette gjøres ved å tilby kurs i alle de 4 helseregionene i.l.a. 2016	Iren i samarbeid med Grete A.	I løpet av 2016
	Tilby e-læringsprogram, informasjonsmateriell, undervisning, videokonferanse evt. utreise	I samarbeid med E. Kjendbakke	Kontinuerlig
Lage en brosjyre med info om aktuelle filmer, undervisningsopplegg, nettsider osv	Iren i samarbeid med Merete K. Kleiven og Ellen K	Høsten 16	

--	--	--	--

2.3 Kunnskaps- og kompetansenivå i Kompetansetjenesten (autismeteamet og autismekontaktene). Utøve kunnskapsbasert praksis

Optimalt kunnskaps- og kompetansenivå i autismeteamet	Regelmessige møter med fokus på deling av kunnskap og fagutvikling i praksis	Iren i samarbeid med autismeteamet	Våren 2016
	Medlemmene i tverrfaglig autismeteam bytter på å ha ansvar for innhold/tema på årets møter i autismeteamet.		Evalueres høsten 2016
Optimalt kunnskaps- og kompetansenivå i autismeteamet forts.	Interne fagdager/opplæring i enhetene.	Kari og Iren	Høsten 2016
	En fagdag i året for autismeteamet.		
	Vurdere behov for videreutdanning for medlemmer av autismeteamet/kontaktene og at det skrives relevante oppgaver ift fagfeltet.	Grete og Iren	2016- 2017
Eks.: Bedre læring for barn, unge og voksne med ASF ved NTNU. Fordypningsstudie på 15 sp, i masteren for barn og unges psykiske helse. Søkn.frist 1. mai -Videreutdanning i Kunnskapsbasert praksis i helsetjenesten. HIOA. 15 sp			
	Deltagelse på relevante kurs og konferanser Videresende kurstilbud til aktuelle ved SSE	Enhetslederne, Grete, Stina Maria, Astrid, Trude og Iren	Kontinuerlig

	Vurdere innkjøp av nyere relevant litteratur	Kari og Iren Grete godkjenne	Des. 16
	Følge med på kunnskapsproduksjon og diskutere innhold i forhold til praksis vedrørende pas. med ASF. Relevante oppgaver som skrives presenteres og diskuteres for autismeteamet	Autismeteamet, Ylva, Trude og Iren De aktuelle	Kontinuerlig Kontinuerlig
Nødvendig med flere som er trygge i forhold til å undervise/ kompetanseoverføre	Legge til rette for mengdetrening for de som har deltatt på kurs i helsepedagogikk Gi tilbud om nye kurs ved behov	Ellen K., enhetsledere, og Iren i samarbeid med Undervisningsenheten.	Kontinuerlig

2.4 Utvikle, implementere og evaluere faglige standarder. Utvikle tjenestetilbudet til og veilede tjenesteapparatet overfor særlig kompetansekrevende pasienter/grupper i regionen.

Best mulig individuell tilrettelegging, utredning, behandling og oppfølging (helhetlig pasientforløp)	Kontinuerlig evaluering av 3 fasemodellen	Autismeteamet og autismekontaktene	Kontinuerlig
	Evaluere opphold/pasientforløp for epilepsi/ASF ved SSE. Vurdere nivå, metode og bruk av ressurser.	Iren, Kari, og pedagogene i samarbeid med postene	Kontinuerlig
	Evaluere, avslutte og vurdere implementering av utredning i pasientens hjem for pasienter som av ulike grunner har vansker i.f.t. innleggelse ved SSE. Et varig tilbud til en sårbar pasientgruppe (j.f. utreiseprosjektet m. Ambulatorisk EEG registrering i pasientens hjem)	Grete Almåsbak i samarb. med styringsgruppa for prosjektet	Våren 2016
	Utvikle og tilrettelegge for samarbeid mellom Solberg skole, observasjonsbarnehagen og de spesialpedagogiske miljøene i kommunene. Vurdere utviklingspotensialer	Astrid F. Monica, Torhild, Stina Marie og Iren	Kontinuerlig
	Økt fokus på kunnskaps- og kompetanseoverføring ift den enkelte pasients nærpersioner, foreldre, lærere/førskolelærere, samt andre i kommunen. Videokonferanse eller utreise. Samarbeide med Nasjonalt senter for sjeldne epilepsirelaterte diagnoser der det er relevant	Autismekontaktene, Kari og Iren. I samarbeid med Nasjonalt senter for sjeldne epilepsirelaterte diagnoser ved Nina Benan, der det er relevant	Kontinuerlig og satsningsområde!

Kurs og informasjon	<p>Planlegge og gjennomføre foreldre/nærpersonskurs 1. og 2. febr. 2016</p> <p>Årlige kurs for helsepersonell og pedagoger, 10. mars 2016</p>	<p>Kari og Iren, i samarbeid med LMS, ulike samarbeidspartnere og pasientforeningene.</p> <p>I samarbeid med Ellen Kjendbakke</p>	<p>Starter planleggingen av begge kursene høsten i forveien</p>
---------------------	---	---	---

2.5 Fagutvikling og forskning

Mål	Tiltak	Ansvarlig/samarbeid	Tidsfrist
<p>Kompetansesenteret bidrar til fagutvikling og initierer forskning</p> <p>Autismeteamet har kunnskap om kunnskapsbasert praksis (KBP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Autismeteamet bygger kunnskap om KBP og deltar på aktuelle møter/faglunsjer Definere ressurspersoner som har kunnskap og ferdigheter i KBP, og kan anvende metoden i praksis. Følger nettkurset på www.kunnskapsbasertpraksis.no Ny deltaker fra autismeteamet i neste ressursgruppe (se over). Finne og definere en problemstilling for pasientgruppen med epilepsi og autisme som kan legges i e-håndboka ved OUS: "Hvilken kunnskap trenger helsepersonell når pasient med diagnose innenfor ASF eller psykiske lidelser innlegges/overflyttes annet sykehus" Søk i databaser, og fordele artikler til framlegg på møter 	<p>Turi T. Og Inger Ann W. (i autismeteamet) kurs høst 2015 og er ressurspersoner</p> <p>Alle i autismeteamet</p> <p>Fra barneavd. ? Våren 2016</p> <p>Ylva og Autismeteamet</p> <p>Alle</p>	<p>2016</p> <p>Våren 2016</p> <p>Kontinuerlig</p>
	Kontinuerlig oppdatere/fornye undervisningsprogrammet med egen del om epilepsi og autisme	Kari og Iren i samarbeid med Merete K. Kleiven	Kontinuerlig
	Vurdere behov for nye fagutviklingsprosjekt.	Kari og autismeteamet,	Kontinuerlig

	Brainstorming i Autismeteamet og fagmiljøet ved SSE. Be om innspill fra referansegruppen.	autismekontaktene, pedagogene, Trude, Iren og Grete	Våren 2016
	Vurdere hvor vi kan søke økonomiske midler ift fagutviklingsprosjekt	Grete og Iren	I løpet av høsten 2016
	Vurdere muligheten til å komme med innspill/initiere til forskning (kompetansetjenesten skal ut i fra ny retningslinje ikke drive forskning)	Autismeteamet	Kontinuerlig